

Bistånds- och handelsminister Johan Forssell
Utrikesdepartementet
103 33 Stockholm

22 mars 2023

Dnr: KS 2023-0982

Angående vårändringsbudgeten

Bäste Johan Forssell,

Organisationer i det civila samhället är bland de viktigaste verktyg som människor har för att förbättra sin situation och sitt samhälle. Ett exempel bland många är Act Svenska kyrkans samarbete i Guatemala, där vi genom programmet Jotay samarbetar med 30 lokala organisationer och stöttar människors arbete mot korruption och för ett oberoende rättsväsende. Ett annat exempel är vårt samarbete med religiösa och sekulära aktörers långsiktiga arbete för fred och jämställdhet i Colombia, som det ekumeniska fredsnätverket Dipaz, Comisión Intereclesial Justicia y Paz samt kvinnonätverket Red Nacional de Mujeres. Våra partner och Kyrkornas världsråd samarbetar nära med katolska kyrkan och stödjer de pågående fredsförhandlingarna mellan den colombianska regeringen och gerillagruppen ELN.

Vi vet att ett aktivt, demokratiskt civilsamhälle gör det möjligt för människor att gå samman och hantera gemensamma problem liksom att ha en starkare röst i samhället. I länder med utbredd fattigdom och förtryck är ett starkt civilsamhälle helt avgörande för människors strävan efter bättre liv.

Därför var det med glädje som vi noterade regeringens löfte att öka andelen stöd till civilsamhället i biståndet, men med besvikelse som vi inte såg någon satsning på detta i budgeten.

Nu finns en ny chans, med de 1,2 miljarder som finns kvar att fördela till biståndsverksamhet i vårändringsbudgeten. Inom plattformen CONCORD Sverige har vi analyserat februariprognoserna från Migrationsverket och Arbetsförmedlingen, och konstaterat att denna summa av de budgeterade avräkningarna inte kommer att nyttjas av dem. Därför finns redan minst 1,2 miljarder att fördela till biståndsverksamhet i vårbudgeten.

Det är bra att detta gör en ökning av biståndsverksamheten möjlig. Det uppväger inte hela den minskning av biståndet som regeringen tidigare gjort, men det ger en ny möjlighet att leva upp till åtagandena i den politik som regeringen lagt fast.

Varje krona för mänsklig säkerhet, mänskliga rättigheter, mänsklig utveckling och mänsklighetens framtid på en levande planet är viktig och kan via lokalt förankrade krafter i civilsamhället göra skillnad i människors liv. Det behövs mer än någonsin i den perfekta storm som spridit sig över världen med konflikter, ekonomiska kriser och ökad ojämlikhet, hungerkris, miljö- och klimatkris, och backlash för jämställdhet och demokrati.

Här är våra rekommendationer till Dig och regeringen inför fördelningen av de 1,2 miljarderna:

1. Avsätt ytterligare en halv miljard till civilsamhällesanslaget

Med ytterligare en halv miljard till detta anslag lever regeringen tydligt upp till löftet om att öka andelen bistånd till civilsamhället. Anslagspost 5 i budgeten är den del av biståndsverksamheten som uttryckligen syftar till att stärka ett fritt och demokratiskt civilsamhälle i Sveriges samarbetsländer, med kapacitet att bidra till bättre villkor för människor. Dessutom ger mer resurser till detta anslag också mer till flera andra av regeringen prioriterade områden, som jämställdhet, klimat och miljö, hälsa samt stöd till demokratikämpar och människorättsförsvarare.

2. Säkerställ att satsningen på civilsamhället blir en långsiktig inriktning

Regeringen har effektivitet, transparens och långsiktighet som ledord i biståndspolitiken. Lägg stödet till civilsamhället via anslagspost 5 på en ny och högre nivå och kommunicera att denna nivå är det nya normala även på sikt, så att ryckighet och onödigt byråkrati undviks och avtalsparter inom det svenska biståndet kan fokusera på innehåll och resultat.

3. Ta chansen att bättre leva upp till försummade löften ur regeringens ”Bana för bistånd”

Det finns även andra exempel på att minskningar av anslag i budgetpropositionen slog hårt mot uttalade prioriteringar i regeringens politik. Här finns det nu en chans att tillföra resurser till regeringens prioriteringar. Vår organisation ser att en satsning på följande områden är rätt väg att gå för att leva upp till regeringens prioritering av fattigdomsbekämpning och hälsoinsatser för de allra mest utsatta, demokratibistånd till människorättsförsvarare och demokratikämpar:

- Afrikas horn, i synnerhet *Sydsudan*, eftersom den desperata hungersituationen på Afrikas horn inte kan lösas genom humanitära insatser utan behöver mötas med långsiktigt arbete som samspelar med humanitära insatser,
- *Myanmar* eftersom den spirande demokratiörelsen som Sverige haft en nyckelroll i att bygga upp och stödja nu behöver vårt helhjärtade stöd för att kunna fortsätta att existera och verka trots militärjuntans brutala övergrepp på civilbefolkningen och systematiska förtryck av de mänskliga rättigheterna, samt
- *Forskningsbiståndet* eftersom forskningsbistånd till medicinsk forskning är en av de mest katalytiska insatserna för att bidra till ökad hälsa.

Visst kan vi och våra internationella samarbetsorganisationer förvänta oss att Du och regeringen i vår budgeten infriar löftet och använder de outnyttjade 1,2 miljarderna till att öka andelen bistånd som går till civilsamhället?

Med vänliga hälsningar

Erik Lysén, Chef för Act Svenska kyrkan